

azonban kifogásol. Nem tartja megengedhetőnek, hogy a pótlékot összeghez kössék. A nagyobb fizetésű tisztviselőknek nagyobbak a kiadásai is, azoknak tehát szintén szükségük van a pótlékra, amelyet különben szükségesnek és helyesnek tart.

A bizottság ezután Balogh Károly tanácsos javaslatát ilyen módosítással elfogadta.

Statisztika a szegedi tanyai vasút építési részleteiről.

(Saját tudósítónktól.) Mindenki tudja már, hogy a tanyai vasút Szeged gazdasági fejlődésének legeminensebb követelménye. Közeli megvalósíthatására ugyan nincs nagy reménység, mindamellett azonban nem érdektelen foglalkozni ezzel a kérdéssel és kimutatni, hogy megvalósítása esetén milyen létesítményekre lesz szükség, mennyibe kerül és ezzel szemben mennyi a várható nyereség.

A vasút berendezéséről ha szólunk, meg kell említenünk, hogy annak nyomtávolsága 76 centiméter. Az alkalmazandó acélsínek súlya folyóméterenként 12 kilogramm. A felépítmény 1.30 méter hosszúságú tölgypaltapokon nyugodna, amely homokos talajon is elhelyezhető.

A magyar királyi államvasutak tiszai pályaudvara közelében egy forgalmi telep és átrakó állomás létesítendő.

A személyvonatok vontatására 20 kilowatt teljesítő képességű benzin-elektromos kocsik szerzendők be. A nehezebb személyvonatokhoz és tehervonatokhoz 60 HP. teljesítő képességű gőzmozdonyok alkalmazandók.

Szükség lenne összesen: három darab 60 HP. gőzmozdony, négy darab 20 kilowatt benzin-elektromos személykocsi, 20 darab nyitott, és 20 darab fedett, összesen tehát 40 darab teherkocsi.

A vasút építési költségei 62 kilométer hosszúságú vonalra számítva 1,610.000 korona; vagyis kilométerenként 26.000 korona. Ehez még tíz kilométert számítva, mint a mérgesség való vonalhosszabbítás költség többletét 260.000 korona.

A rövidebb vonalra számított költségvetés részletei a következők:

1. Általános kiadások	71.300 K
2. Kisajátítás	106.800 „
3. Alépítmény (vizmentesítés, utépítés, hidak és áteresztők.)	155.800 „
4. Felépítmény	699.150 „
5. Magas építmény	149.100 „
6. Pályaelzárás és beosztás	8300 „
7. Távbeszélő	14.200 „
8. Pályafelszerelés és berendezés	300.000 „
9. Forgalmi eszközök	344.500 „
10. Csatlakozási létesítmények	8000 „
11. Tartalékalap	15.000 „
12. Időközi kamatok	20.550 „
Összesen tehát	1,610.000 K

62 kilométer hosszú vonalra.

Ez azonban a vonal hosszabbodása szerint növekedik. Az üzemeltetés költségei évente 182.000 koronára van előirányozva, amivel szemben 214.000 korona évi bevételre számítanak, s így az előirányzat szerint 32.000 korona tiszta haszon mutatkoznék.

Ez persze csak hozzávetőleges számítás, mely semmiképen sem fejezi ki a valóságos hasznót, amit a tanyai vasút jelent. Nem is szabad annak hasznát tisztán vasutüzemi jövedelmezésben keresni. Sokkal jelentékenyebb az a haszon, mely közvetve eredményez, nevezetesen a vasút mentén elterülő ingatlanok értékelkedése és a gazdasági élet fejlődése.

A tanyai vasút érdekeltségi alapon létesül. Az állam az építési tőkének husz százalékát

minden esetre hozzáadja, ami a jelen esetben körülbelül 320.000 koronát tesz ki, s így az érdekeltségnek részvények alakjában egymillió 300.000 korona tőkéről kell gondoskodni. Ennek a tőkebefektetésnek 32.000 korona tiszta haszon csak két és fél százalék hasznát teszi. Nem nagy haszon, de bizonyos, hogy a gyakorlat megcáfolja az elméletben nagy óvossággal számított kimutatót.

Komédiások, jósnők és kigyószelítők sztrájkja.

— Poézist élő szabályrendelet. —

(Saját tudósítónktól.) Vasárnap vásár volt Szegeden. Régi és nagyon bájos szokás a szegedi vásár zürzavaros csinnadrettájáról színes riportot írni. A vásári kikiáltók és kóklerék természetes humora, a hatalmas és vig hangulatu tömeg jelenléte ezer meg ezer mélységesen reális megfigyelést szolgáltat, mindig újat és gyönyörűségeket érdekeset.

A szegedi vásár szíve, ahol a színesen változó élet dobogott, a Mars-téren volt. Kétszáz lépésre a tértől már hallani lehetett a zongorást, az óriási szív őszi dohogását. Száz lépésnyiről pedig már látni is lehetett a tarka tömeget, amint lassan hullámozott és, mint kaleidoszkopban a színes üvegek különös és megfoghatatlan formákban rajzott. Nagy kalapok, lebegő tollak, parasztszerű fejkendők, léggömbök.

Csupa szín, csupa poézis. A legesodálatsabb cirkusz. Reinhardt-előadás az uristen rendezésében.

Ez volt azelőtt a Mars-tér. Gyönyörűen megkonstruált színes riport. És most?

Üresség, némaság, sár. Miért?

Jött egy szabályrendelet és esontos tenyerét ráfektette a Mars-térre és kegyetlenül letörölte róla minden poézist. A szabályrendelet nem mondott egyebet, csak azt, hogy a Mars-térről a Hunyadi-térre költözzenek a vásárosok. Néhány szó az egész és mégis meggyilkolt egy egész iparágat. Megölt a vásári jókedvet, megfojtotta a legeredetibb szépséget: a kókler poézist.

A gyilkos szabályrendelet itt még nem állt meg. Az erkölcsi érték, a szépség elfojtása után az anyagiakra taposott és ehette néhány száz vásáros kenyerét. Orozva ütötte ki a szabályrendelet a száraz kenyeret a dolgos kezekből és ez a művelet elszomorított sok szegedi embert.

Mert nagyon sokan vártuk a vásári zajt és kaptunk helyette sivár némaságot. Szomorú dolog ez nagyon. Mindenki megérzi, csak a szívtelen szabályrendelet nem.

Megérzi a közönség, megérzik a vásári árusok, megérzi Szeged városa. Mig a Mars-téren volt a szegedi vásár szíve, addig volt minden, még idegenforgalom is. Több ezer vidéki jött be Szegedre a vásárra élvezni a Mars-téri zajt. Ez pedig pénzt jelentett, nem számítva azt az összeget, amelyet maguk a vásári árusok hagytak Szegeden.

Ma már ez nincs. Az óriási Mars-tér üres. Ez azonban nem jelenti azt, hogy a Mars-tér helyett a Hunyadi-téren zajlik az élet. Hisz épen ez a szarkasztikus humor a dologban, a Hunyadi-tér épen olyan sivár, mint volt. Sőt olyan, mint most a Mars-tér.

Az erőbűvészek, a kőnyelők, az óriási nő, a gondolatolvasó Hilda, a belisztezett arcu paprikajanesi komolyan vették a szabályrendeletet és sztrájkba léptek.

Egyetlenegy jókedvű kókler sem jött el a szegedi vásárra.

De igen egy mégis eljött. A tetovált nő, aki csak hallott a szegedi vásárról, de még nem volt itt, eljött valahonnan messziről Szegedre. Kiment a Mars-térre és visszajött a városba. Mit is csinált volna az üres tereken?

Ilyen kietlenséget, sivárságot csinált az a böles szabályrendelet.

*

És végül. Mit csinált a szabályrendelet gazdasági szempontból? Nézzünk csak végig a szegedi vásárok multján. Mondhatnám bátran, hogy a szegedi vásároknak fényes multja volt, jelenje az már nincs. Magyarországon a legelevenebb, legforgalmasabb vásár a szegedi Mars-téren volt. Nagyon régi írások is megemlékeznek a Mars-téri sokadalomról. Olvastam is egy ilyen öreg írást. Csak egy részletet közlök le emléknél, hisz már úgy is vége mindennek.

— A Mars-téri sokadalomra sokan jöttek be a vidékről. Nagy volt az idegenforgalom és sok haszna volt a szegedi korcsmárosoknak és boltosoknak a vidéki népekből. A híres szegedi vásáron sokat mulatott a nép. Az ilyen vásároknak első helyen áll a városunk.

Ime! A régiek büszkéek voltak a Mars-téri sokadalomra. A modern szegedi vezetés pedig elfújta a régiek büszkeségét. Egy tollvonással, egy szűkszavú szabályrendelettel tönkretett mindent.

Most azután színes riport helyett kesereghet a riportér. Együtt kesereghet a vásárból élő rongyosokkal, de együtt szomorkodhat sok-sok szegedi vigkedélyű emberrel is.

A szabályrendelet dacára is kimentem a Mars-térre. Impressziót gyűjteni. Leirom az impressziókat, talán azok is elolvassák, akik a szabályrendeletet sinálták.

Szomorú minden. Csend van. A Mars-téren négy-öt gyerek kucorog a füben. Keresztül a nagy tér vékony gyalogösvényén két rab és egy börtönőr ballag végig. Ez az egész. Nincs tovább.

Szabályrendeletet csináló urak! Szomorú dolog ez nagyon. Talán még lehet a bajon segíteni.

Jászai püspök ünneplése.

— A katolikus kör közgyűlése. — Az egyesületek üdvözlése. — Püspöki beszéd. —

(Saját tudósítónktól.) Ünneplik volt vasárnap Szeged város katolikus egyesületeinek és különösen fényes ünnepe volt a katolikus körnek, mert igazi, légióból fakadt, magasztos ünneppé avatta a katolikus közgyűlést, a kör egyik elnökének Jászai Géza belvárosi apátplébánosnak szebenicói címzetes püspökké történt kinevezése alkalmából való ünneplése. Impozáns volt a katolikus körnek ez a diszkozyűlése, mert olyan általános, őszinte szeretet és ragaszkodás érezhető ki az ünnepekt egyházi méltóság iránt, aminő szeretetet és megbecsülést kevés főpapnak volt alkalmá tapasztalni. Jellemzésnek ez épen elég Jászai püspökről, mert fényesebben mi sem igazolná Jászai Gézának papi és egyéni kiválóságait, mint az a minden oldalról megnyilatkozó szeretet, melynek jeleivel az ünnepeket elárasztották.

A diszkozyűlést Gerliczy Ferenc báró, a katolikus kör elnöke fél tizenkettőkor nyitotta meg. Jászai Gézát küldöttség hívta meg az ünnepségre. A terembe lépő főpapot zugó éljenzés fogadta. A lelkes ováció lecsillapultával Gerliczy Ferenc báró egyszerű, de szívhez szóló szavakkal köszöntötte az új püspököt, akit utána Lippay György dr főgimnáziumi tanár a katolikus kör nevében üdvözölt. Lippay kiemelte a főpap érdemeit s különösen felekezeti türelmeségét méltatta a következő kivonatossan közölt beszédben:

Méltóságos és főtisztelendő püspök ur!

Mélyen tisztelt hölgyeim és uraim!

Kilencszáz ember nevében állok én most itt, hogy kifejezzem kilencszáz katolikus ember szívének érzését, agyának gondolatát. A quot capita, tot sensus értelmében nehéz, majdnem